

UNIVERSITATEA DE STUDII POLITICE ȘI ECONOMICE EUROPENE

„CONSTANTIN STERE”

CATEDRA DREPT PRIVAT

Cu titlu de manuscris

C.Z.U: 347.7 (043.2)

ILANA ANA

COMPATIBILITATEA INSTITUȚIEI INSOLVABILITĂȚII

DIN LEGISLAȚIA REPUBLICII MOLDOVA CU

REGLEMENTĂRILE UNIUNII EUROPENE

PROFILUL 553 DREPT PRIVAT

SPECIALITATEA 553.02 DREPTUL AFACERILOR

Autoreferatul tezei de doctor în drept

Conducător științific: _____ Plotnic Olesea
doctor habilitat în drept, conferențiar universitar

Consultant științific: _____ Șargu Lilia
doctor în economie, conferențiar universitar

Autorul: _____ Ilana Ana

Chișinău 2017

Teza a fost elaborată în cadrul Catedrei Drept Privat a
Facultății de Drept a Universității de Studii Politice și Economice Europene din Moldova
“Constantin Stere”

Conducător științific:

PLOTNIC OLESEA, doctor habilitat în drept, conferențiar universitar,
specialitatea: 553.02 – Dreptul afacerilor

Consultant științific: doctor în economie, conferențiar universitar

ȘARGU LILIA, doctor în economie, conferențiar universitar

Referenți oficiali:

1. **FUEREA Augustin**, doctor în drept, profesor universitar, România.
2. **ROTARU MASLO Liliana**, doctor în drept, conferențiar universitar

**Componența Consiliului Științific Specializat la specialitatea:
553.02 – Dreptul Afacerilor**

3. **BĂIEȘU Aurel**, *președinte* doctor habilitat în drept, profesor universitar,
4. **MIHALACHE Iurie**, *secretar științific*, doctor în drept, conferențiar universitar
5. **AVORNIC Gheorghe**, doctor habilitat în drept, profesor universitar
6. **COJOCARU Violeta**, doctor habilitat în drept, profesor universitar
7. **BOIȘTEAN Eduard**, doctor habilitat în drept, conferențiar universitar

Susținerea tezei va avea loc la data de 07 iulie 2017, ora 10, în ședința **Consiliului Științific Specializat D42.553.02 – 01 din cadrul Universității de Studii Politice și Economice Europene din Moldova**, str. Ștefan cel Mare și Sfânt, nr.200, sala 301, municipiul Chișinău, MD-2009, Republica Moldova.

Teza de doctorat și autoreferatul pot fi consultate la Biblioteca Națională a Republicii Moldova, la Biblioteca Centrală a Universității USPEE din Moldova și pe pagina Web a CNAA (<http://www.cnaa.md>).

Autoreferatul a fost expediat la 5 iunie 2017.

Secretar științific al Consiliului Științific Specializat:

MIHALACHE Iurie, doctor în drept, conferențiar universitar _____

Conducător științific:

PLOTNIC OLESEA, doctor habilitat în drept, conferențiar universitar _____

Consultant științific:

Șargu Lilia, doctor în economie, conferențiar universitar _____

Autor:

ILANA Ana _____

REPERE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII

Actualitatea temei și importanța problemei abordate este determinată de transformarea contextului socio-economic care a avut loc în Republica Moldova în ultimii ani, în special în relațiile comerciale dintre întreprinzători, transformare care și-a găsit expresia și în noua legislație din domeniul insolvenței. În actualele condiții socio-economice marcate de apariția oportunităților de dezvoltare a relațiilor economice între întreprinzători, dar totodată pe fondul crizei globale, reglementarea optimă a domeniului insolvenței precum și efectuarea unor studii și analize având ca obiect de cercetare legislația din acest domeniu, se dovedesc a fi nu doar de actualitate ci și extrem de necesare pentru dezvoltarea domeniului dreptului comercial.

Problema de cercetare a prezentei lucrări constă în analiza aprofundată a procedurii de insolvență prin raportare la prevederile europene, analiza gradului de compatibilitate a acesteia cu principiile generale europene dar și cu instituțiile de drept existente și aplicabile în Republica Moldova. Astfel, analiza s-a axat pe evidențierea principiilor care stau la baza reglementărilor europene, pe modalitatea în care sunt ele reflectate în legislația națională, pe detalierea procedurilor de prevenire a insolvenței și accentuarea avantajelor acestora, precum și analiza fiecăreia dintre etapele reglementate: restructurarea și falimentul, desigur prin prisma obiectivelor pe care ni le-am propus. Compatibilitatea reglementărilor instituției insolvenței este analizată în fiecare dintre etapele ei: restructurare simplă, restructurare accelerată, faliment sau faliment simplificat prin raportare la reglementările europene, fiind extrem de important contextul actual în care este vizată aderarea la piața unică europeană. Demersul științific cum spuneam, își propune identificarea nivelului de adaptare a cadrului legal, a modului de reflectare a principiilor europene dar și a caracteristicilor generale ale procedurii. Astfel, analiza științifică parcurge procedura într-o manieră structurată după etapele procedurii, respectiv sunt urmărite obiectivele în fiecare din etapele procesului de insolvență: în procedura de restructurare, în fiecare dintre formele sale: generală sau accelerată, precum și în procedura falimentului, pentru a evidenția și modalitatea de atingere a scopului legii, respectiv acela de satisfacere a creanțelor creditorilor sau, după caz, reinsertia în activitate a întreprinzătorilor care reușesc finalizarea unei restructurări cu succes. Nu este înlăturat nici interesul legiuitorului de ocrotire a drepturilor creditorilor prin măsurile de sancționare a celor care se fac vinovați de diminuarea patrimoniului în dauna sau în fraudă creditorilor lor. Globalizarea comerțului reprezintă o trăsătură definitorie a societății umane la începutul mileniului al III-lea, fiind evidentă depășirea frontierelor naționale în derularea

relațiilor comerciale care vizează obținerea profitului pe piața internă dar și pe piețele externe. Cu certitudine că expansiunea continuă a relațiilor comerțului și a investițiilor pe plan internațional depășește ritmul mai puțin alert în care legislațiile naționale reușesc să se adapteze, pentru a răspunde noilor situații de fapt.

Descrierea situației în domeniul de cercetare și identificarea problemelor de cercetare.

Baza normativă a tezei o constituie seria de acte normative naționale: Legea nr. 149/2012 [7] cu privire la insolabilitate în vigoare în prezent dar și actele normative anterioare, Codul civil [4], Regulamentul Consiliului Europei [15], Legea din România cu privire la insolvență [8, 9], precum și legislația altor state europene care reglementează această procedură. Baza teoretică a cercetării o constituie lucrările celor mai recunoscuți autori consacrați în domeniu, din doctrina națională: C.Catan, N.Craiu, Gh. Macovei, I. Mihalache, N.Roșca, și D.Dulgheru, V.Stati, V.Furdui, G. Mărgineanu și L.Mărgineanu, precum și din doctrina internațională: I.Turcu, N. Țândăreanu, C. B. Nasz, D. Moțiu, A. Miff, Gh. Piperea, C. Stătescu, C. Bârsan, E. Tănăsică, R. Bufan, St. D. Cărpenaru, A. Jaquemont, Le Corre P.M., Le Corre-Broly E., Sain – Alary - Houin și alții. Insuficiența surselor bibliografice din doctrina națională, lipsa unui suport bibliografic consistent, nu poate fi interpretată ca o lipsă de interes față de subiectul supus cercetării ci dimpotrivă, accentuează actualitatea temei și chiar necesitatea realizării unor studii aprofundate, mai ales că insolabilitatea este o procedură actuală în realitatea socio-economică cuprinsă de o evidentă criză globală.

Scopul și obiectivele tezei. Necesitatea adaptării la prevederile Acordului de Asociere a Republicii Moldova la Uniunea Europeană [1] a condus la conturarea scopului prezentei teze, permițând soluționarea problemei științifice importante și anume clarificarea gradului de compatibilitate a reglementării instituției insolabilității în ansamblul său prin raportare la exigențele europene. Scopul tezei astfel este acela de realizare a unei cercetări științifice complexe și aprofundate a reglementării instituției insolabilității prin raportare la reglementările europene, pentru evidențierea elementelor compatibile și mai ales a celor care lipsesc, conducând la sintetizarea propunerilor de *lege ferenda* care să înlăture aspectele criticate, sau deficiențele identificate în cele din urmă. A fost astfel necesară evidențierea reglementărilor lacunare sau contradictorii din legislația națională în vigoare, spre relevarea imperfecțiunilor textului de lege și pentru evidențierea totodată a unor propuneri care să contribuie la perfecționarea cadrului de reglementare.

Pentru realizarea scopului propus, au fost prestabilite **următoarele obiective:**

- a) analiza evoluției conceptului de insolvabilitate, delimitarea de conceptul de faliment, sau de conceptul de insolvență, astfel cum sunt utilizate la nivel european, analiza noțiunilor de insolvență și insolvabilitate;
- b) analiza evoluției legislației naționale în domeniul insolvabilității;
- c) analiza evoluției legislației europene în domeniul insolvabilității prin raportare la scopul legii de a încerca susținerea redresării debitorilor și la principiile europene recomandate statelor membre sau aderente;
- d) cercetarea doctrinei juridice naționale și internaționale referitoare la instituția insolvabilității, mai ales din perspectiva subiecților cărora li se aplică această procedură;
- e) evaluarea procedurilor de prevenire a insolvabilității și evidențierea avantajelor acestora și implicit a necesității inserării lor în reglementarea națională referitoare la insolvabilitate;
- f) identificarea aspectelor necesare, care trebuie avute în vedere, pentru extinderea categoriei de debitori cărora le sunt aplicabile reglementările referitoare la insolvabilitate, cum ar fi persoanele fizice consumatori, sau unitățile administrativ teritoriale.
- g) analiza tratamentului aplicat diferitelor categorii de creditori, raportat la principiul european al echității și egalității creditorilor din interiorul unei clase de creditori; analiza tratamentului aplicat creditorului bugetar;
- h) examinarea practicii judiciare naționale și internaționale, pentru identificarea modului de aplicare a reglementărilor referitoare la insolvabilitate, în vederea susținerii principiului aplicării unitare a legii;
- i) identificarea caracteristicilor generale ale procedurii insolvabilității astfel cum au fost cuprinse sau reflectate în reglementarea actuală – Legea nr.149/2012 cu privire la insolvabilitate [7].
- j) cercetarea modului în care legiuitorul a reglementat juridic în 2012 procedura generală și etapele procedurale: falimentul și restructurarea, în toate formele pe care le îmbracă, prin raportare la principiile europene, prin comparare sau cu exemplificarea unora dintre reglementările acestei instituții în legislația europeană;
- k) formularea recomandărilor de lege ferenda în vederea perfecționării și optimizării legislației comerciale în materie, inclusiv promovarea unor soluții de îmbunătățire a legislației actuale cu procedurile de prevenire a insolvabilității;

Metodologia cercetării științifice. Fundamentul metodologic al cercetărilor este constituit din totalitatea metodelor, procedeele teoretice și practice de cunoaștere a domeniului cercetat și a relațiilor juridice din domeniul de cercetare. Pentru realizarea unui

studiu aprofundat al problematicii supuse cercetării am folosit drept bază metodologică metodele de cercetare specifice, cu caracter socio-uman, respectiv:

- metoda analizei istorice, utilizată pentru cercetarea evoluției istorice și filosofico-juridice a instituției insolvenței cu referire la procedurile prealabile, și etapele procedurale din cadrul procesului de insolvență.
- metoda analizei logice - *analiza și sinteza, analogia* - folosită pentru efectuarea sintezei opiniilor diferiților savanți care s-au preocupat în studiile lor de problematica supusă cercetării;
- metoda analizei comparative, necesară pentru studiul comparat dintre pozițiile diferiților specialiști în domeniu dar și între diferitele reglementări din legislația națională prin raportare la legislația europeană;
- metoda clasificării utilizată în evaluarea și delimitarea diferitelor categorii terminologice utilizate în lucrare;
- metoda de sinteză utilizată pentru a generaliza aspectele supuse analizei și pentru a stabili clar și concis recomandările autorului și propunerile de lege ferenda.

Noutatea științifică a rezultatelor obținute. Elementul novator este foarte important pentru orice lucrare științifică. Așadar, în această teză, noutatea științifică se remarcă prin identificarea gradului de reflectare în legislația națională a principiilor europene referitoare la insolvență, fapt care generează propuneri de lege ferenda și soluții pentru îmbunătățirea cadrului național legal, lucrarea - ca un rezultat al unei cercetări interdisciplinare, fiind o primă analiză a reglementărilor insolvenței prin raportare la normele și principiile europene.

Esența analizei științifice se manifestă prin rezultatele acestui studiu și prin propunerile de modificare și completare a legislației naționale în domeniul de cercetare. Au fost evidențiate în prezenta lucrare elementele importante și avantajele procedurilor prealabile de prevenire a insolvenței, nereglementate la acest moment în sistemul național de drept. Analiza modului de aplicare a prevederilor legale reclamă cu precădere necesitatea asigurării unui sistem de publicitate a actelor procedurale și a soluțiilor pronunțate în cauzele de insolvență. Existența unui astfel de sistem de publicitate ar contura o mai bună reflectare și a principiului celerității acestei proceduri. Totodată extinderea categoriilor de subiecți pasivi cărora li se poate aplica procedura de insolvență este dovedită drept o necesitate imediată, în beneficiul mediului socio-economic. Această lucrare reprezintă o analiză unică până la acest moment din perspectiva compatibilității instituției extrem de actuale a

insolvabilității în actualul context socio-economic, raportat la principiile și caracteristicile procedurilor europene de insolvabilitate.

Noutatea științifică a rezultatelor obținute este demonstrată și confirmată prin următoarele caracteristici ale cercetărilor efectuate:

- Analiza noțiunii și evidențierea particularităților, a caracterelor juridice ale procedurii insolvabilității;
- Compatibilitatea și modalitatea de reflectare a principiilor europene în reglementările naționale;
- Selectarea aspectelor pozitive precum și a celor care nu corespund din legislația națională cu reglementările europene;
- Momentul novator se manifestă și prin încercarea de a clarifica elementele confuze din reglementări care, consecință a erorilor de exprimare, pot conduce la o aplicare greșită a prevederilor legale în materia insolvabilității, respectiv la crearea unor precedente necorespunzătoare prevederilor legale;

Am făcut propuneri de lege ferenda pentru depășirea conflictelor sau contradicțiilor dintre unele norme juridice, spre optimizarea cadrului legislativ național în domeniul supus cercetării, în scopul alinierii la prevederile și exigențele europene.

Astfel, originalitatea științifică rezidă în combinarea metodei analitice cu metoda comparativă în demersul de cercetare aprofundată a subiectului tezei. Astfel, analiza comparativă critică a reglementărilor legislației naționale cu reglementările în materia insolvenței din legislația europeană reprezintă principala inovație.

Problema științifică soluționată. Problema științifică de soluționat constă în cercetarea modului de reflectare a principiilor europene în materie în noua Lege a insolvabilității, precum și a mijloacelor oferite debitorilor cu dificultăți financiare, spre respectarea deplină a obiectivului procedurii de insolvabilitate, fapt care a condus la clarificarea gradului de compatibilitate a legii naționale cu reglementările europene, astfel cum sunt reflectate și în alte sisteme de drept ale statelor europene, spre o adaptare optimă a legislației naționale la cerințele europene. Soluționarea problemei științifice va permite astfel determinarea clară a modului de reflectare a principiilor europene, a reglementării insolvabilității în ansamblul său, care, pentru o bună integrare și armonizare legislativă, trebuie să demonstreze un grad ridicat de compatibilitate. Analizând modul de reglementare al instituției insolvabilității prin raportare la regulile europene, principii și direcții de reglementare recomandate, a fost identificat gradul de compatibilitate, nivelul de reflectare a principiilor europene în reglementarea fiecăreia dintre etapele insolvabilității, caracteristicile procedurii, și mai ales

importanța completării cadrului de reglementare cu dispoziții legislative noi. Optimizarea reglementărilor conform trendului european reprezintă o necesitate, pe care o reclamă actualele condiții socio - economice în contextul globalizării și a perspectivei de aderare la piața europeană. Cu privire la evoluția numărului de dosare de insolabilitate la nivel european aflate pe rolul instanțelor competente, observăm o tendință descrescătoare a lor, care se datorează și modului de reglementare a instituției supusă cercetării.

Importanța teoretică și valoarea aplicativă a tezei. Importanța teoretică a tezei o reprezintă sintetizarea opiniilor teoretice referitoare la conceptul de insolabilitate, determinarea caracterelor și a principiilor pe care această procedură trebuie să le respecte, modalitatea de reflectare a acestora în legislația actuală, trasarea unor noi perspective asupra scopului legii și a modului de reglementare a instituției insolabilității. Rezultatele cercetării de față își pot găsi totodată aplicabilitatea individual și pot contribui la dezvoltarea altor cercetări pe marginea instituției insolabilității. Obiecțiile de ordin conceptual, respectiv propunerile de *lege ferenda* privind perfecționarea legislației în această materie pot fi luate în considerare în procesul de legiferare, în vederea îmbunătățirii reglementărilor legale referitoare la insolabilitate, precum și în procesul de instruire.

Lucrarea dată reprezintă un studiu complex al instituției insolabilității în plan comparat cu legislația europeană. Unele dintre aspectele referitoare la tematica cuprinsă în teză și-au găsit reflectare în 16 articole publicate în reviste de specialitate, broșuri ale simpozioanelor sau ale conferințelor organizate pe tema supusă cercetării.

Aprobarea rezultatelor cercetării. Tezele și ideile consemnate în conținutul tezei de doctorat au fost expuse și abordate din mai multe perspective la diferite foruri științifico – practice naționale și internaționale, în materialele și lucrările publicate în reviste de specialitate cotate la nivel național și internațional, printre care obținerea Trofeului Vasile Pogor, la Simpozionul Internațional *Universul Științelor*, ediția a VI a, Universitatea Al.I.Cuza Iași în parteneriat cu Universitatea de Stat din Moldova și Universitatea Constantin Stere din Moldova. Rezultatele cercetării și concluziile teoretice și practice pot fi folosite pentru perfecționarea cu precădere a cadrului legislativ în materia insolabilității. Rezultatele obținute în baza analizei științifice, propunerile și recomandările făcute de autor pot fi folosite de asemenea la alcătuirea unor lucrări teoretice ori inițierea de propuneri legislative cu scopul perfecționării cadrului legal, putând fi totodată utilizate în practica societăților comerciale și în activitatea științifică, didactică, ori profesională a practicienilor în insolabilitate.

Publicații la tema tezei. Rezultatele cercetărilor efectuate și-au găsit reflectare în 16 lucrări științifice ale autorului publicate sub formă de cursuri de prelegeri, articole în reviste de

specialitate și în materialele conferințelor științifice naționale și internaționale. Actele de implementare, incluse în Anexele 6 și 7 la teză, reflectă demersurile efectuate care constau în înregistrarea Certificatului de Inovator intitulat “Metoda prealabilă de negociere a debitorului în dificultate financiară cu creditorii săi “ eliberat în 19.01.2016 precum și demersul înaintat Ministerului Justiției cu privire la propunerile de modificare a cadrului legal referitor la insolvabilitate.

Sumarul compartimentelor tezei.

Teza este structurată în funcție de scopul cercetării și obiectivele trasate și cuprinde: *Introducere* – care constituie o argumentare a actualității temei cercetate și a inovației științifice a acesteia; *patru capitole* – în care sunt examinate aspectele fundamentale ce țin de dezvoltarea detaliată a scopului și a obiectivelor enunțate în *Introducere*; *Concluzii generale și recomandări* – unde sunt rezumate tezele fundamentale propuse ca rezultat al cercetării desfășurate și propunerile de rigoare pentru dezvoltarea legislației autohtone; *Bibliografie* din 155 titluri care cuprinde suportul documentar și doctrinar al tezei, declarația privind asumarea răspunderii și CV-ul autorului, și un număr de 7 anexe.

Cuvinte-cheie: concordat preventiv, creditor, debitor, insolvență, faliment, insolvabilitate, restructurare.

În *Introducere* este relatată caracteristica generală a temei de cercetare și reprezintă o inițiere în studiu; în această parte se argumentează actualitatea lucrării și necesitatea efectuării unei cercetări complexe a reglementărilor relative la insolvabilitate, relevarea actualității și importanței problemei abordate, se determină obiectul principal de studii și scopul tezei de doctor și obiectivele tezei, suportul metodologic și teoretico-științific, baza informativă teoretică și normativă, evidențierea gradului de noutate științifică a rezultatelor obținute, argumentarea semnificației teoretice și valorii aplicative a lucrării, precum și aprobarea rezultatelor cercetării, fiind formulate aspectele principale pentru susținere.

Primul capitol *Analiza situației științifice în domeniul insolvabilității* are un caracter mai mult teoretic, înfățișează succint evoluția și geneza, istoricul instituției insolvabilității și este divizat în 5 secțiuni. Primele două secțiuni cuprind analiza doctrinei juridice în domeniul insolvabilității la nivel european respectiv la nivel național, fiind analizată sinteza materialelor științifice referitoare la tema tezei, publicate în Republica Moldova dar și în România, Franța, și alte state europene. Cea de-a treia secțiune este destinată analizei succinte a evoluției legislației europene, deosebit de importantă pentru a înțelege conceptul și scopul acestei proceduri astfel cum a evoluat, în strânsă legătură cu contextul socio-economic de la

momentul respectiv. În cea de-a patra secțiune este inclusă analiza conceptului de insolvabilitate, a noțiunii și mai ales a caracterelor acesteia, astfel cum sunt reflectate în reglementarea națională, comparativ cu reglementările din statele europene, sunt descrise principiile europene și este expus modul general de reflectare a acestora în actuala reglementare a insolvabilității la nivel național, urmând ca trimiterile la modalitatea de reflectare concretă a principiilor să fie expuse succesiv și în capitolele următoare.

O atenție deosebită este acordată publicațiilor din ultimii ani, dar și a materialelor elaborate cu ocazia organizării evenimentelor științifice, cum a fost Conferința științifică internațională organizată cu prilejul a 55 ani de la fondarea Facultății de Drept a Universității de Stat din Moldova sub denumirea “*Legea insolvabilității de la teorie la practică*”. Drept criteriu de investigație a literaturii de specialitate a fost avută în vedere țara de origine, ordinea cronologică a actelor normative pe care au fost întemeiate materialele publicate pe tema de cercetare, în concret fiind analizate lucrările următorilor autori: N. Rosca, I. Mihalache și D. Dulgheru, V. Stati, V. Furdui, G. Mărgineanu și L. Mărgineanu, dar și aspectele practice, respectiv hotărâri ale instanțelor pronunțate în temeiul legii actuale de reglementare a insolvabilității.

Oricare ar fi termenii utilizați pentru definirea aceleiași instituții de drept (insolvență, insolvabilitate, faliment, bancrută), atunci când legiuitorul descrie practic aceeași procedură, el se referă la același “*concept juridic aproape universal care își găsește locul firesc în sistemul de drept al statelor cu economii libere*” [17, pp.2-4]. Doctrina juridică națională, în definirea semnificației acestui instituții, marchează caracteristicile unei „*proceduri de executare silită unitară, colectivă, concursuală și egalitară asupra bunurilor debitorului comun, destinată satisfacerii tuturor creditorilor acestuia*” [19, p.7].

Legea actuală de reglementare a procedurii insolvabilității nu definește explicit procedura, rolul acesta revenind doctrinei, însă, aceasta descrie o caracteristică a sa încă din primul articol, anume aceea de a fi o esențialmente o procedură colectivă. Astfel, art. 1 prevede: “*Scopul prezentei legi este instituirea cadrului juridic privind stabilirea unei proceduri colective pentru satisfacerea creanțelor creditorilor din contul patrimoniului debitorului prin aplicarea față de acesta a procedurii de restructurare sau a procedurii falimentului și prin distribuirea produsului finit*”. La art. 2 al Legii nr. 149/2012 [7] regăsim o definiție succintă a stării de insolvabilitate, drept o “*situație financiară a debitorului caracterizată prin incapacitatea de a-și onora obligațiile de plată, constatată prin act judecătoresc de dispoziție*”. De aici înțelegem faptul că insolvabilitatea trebuie să fie constatată prin act judecătoresc de dispoziție. Astfel, legiuitorul național nu lasă loc

procedurilor prealabile, de prevenire a insolvenței, respectiv situațiilor în care insolvența iminentă, încă neconstată prin act judecătoresc, să fie pusă sub controlul administratorului autorizat, dar în afara procedurii generale de insolvență.

În opinia noastră nu este eronată utilizarea în sistemul de drept al Republicii Moldova a noțiunii de *insolvență* pentru denumirea instituției analizate, respectiv a procedurii astfel cum este descrisă în reglementarea actuală - în Legea nr. 149/2012 [7].

Principiile europene care guvernează procedura de insolvență au apărut ca o reuniune de reguli care pot fi direct și explicit inserate în cuprinsul legilor naționale referitoare la insolvență, sau indirect reglementate, adică deduse din ansamblul prevederilor legii cadru. Izvorul acestor principii îl reprezintă Ghidul legislativ UNCITRAL în materie de insolvență precum și principiile europene în materie de insolvență World Bank [24]. Astfel, principiile World Bank sunt apreciate ca un cod sau un ghid de bune practici la nivel internațional cu privire la derularea procedurilor de insolvență.

Principiile Băncii Mondiale se constituie drept instrumente de lucru puse în sprijinul statelor care pot îmbunătăți aspectele sistemului propriu de reglementare a insolvenței, pentru a crea un climat economic securizat. Pe scurt, aceste principii au fost structurate în doctrina românească [2, p.54] în următoarele 4 capitole și anume: a) cadrul legal de protecție a drepturilor creditorilor, b) regulile de risk-management; c) cadrul legal al procedurilor de insolvență și d) reglementările instituționale. Principiile europene reflectate în Regulamentul (CE) nr. 1346/2000 [15], abrogat prin Regulamentul (UE) nr. 848/2015 sintetiza un număr de 54 de tipuri de proceduri de insolvență, structurate în 14 capitole, analizate într-o manieră unitară, fiind evidente diferențe de structură, scop, noțiuni sau formulări specifice fiecărui stat.

Sub aspectul modului de reflectare a principiilor europene în Legea insolvenței nr. 149/2012 [7], a fost analizat fiecare principiu în parte, fiind inserate câteva recomandări care sperăm să contribuie la îmbunătățirea reglementărilor în domeniu.

Principiul maximizării gradului de valorificare a activelor și recuperarea în cât mai mare măsură a creanțelor creditorilor este corect reflectat în reglementarea națională. Pentru a obține sumele necesare acoperirii pasivului debitorului, bunurile acestuia trebuie să fie valorificate, dar exclusiv prin modalitățile reglementate de Legea insolvenței, precum : vânzarea prin negocieri directe așa cum este consacrat în cuprinsul art. 123 din Legea nr. 149/2012 [7], vânzarea prin concurs - reglementată la art. 122 din aceeași lege.

Principiul prevenirii dezmembrării premature a averii debitorului de către creditorii individuali este de asemenea reflectat corespunzător în reglementarea națională. Astfel, se

conturează o preferință a procedurii de insolvență față de alte proceduri individuale de recuperare a creanțelor care vor fi desigur suspendate la deschiderea procedurii insolvenței, aspecte care rezultă din cuprinsul prevederilor art. 24 pct. d) din Legea nr. 149/2012 [7]. În cuprinsul art. 24 alin. (1) din legea insolvenței, este expusă intenția legiuitorului de a proteja patrimoniul debitorului încă din momentul primirii cererii introductive spre examinare, moment la care instanța de insolvență va aplica măsurile necesare pentru *“a preveni modificarea stării în care se aflau bunurile debitorului în perioada de până la intentarea procesului de insolvență”*.

Principiul suspendării actelor de executare este strâns legat de cel al celerității cu care trebuie să se desfășoare această procedură, tocmai pentru a respecta scopul legii și pentru a proteja interesele părților deopotrivă. Legiuitorul prevede la art. 30 (2) faptul că, pentru *“urgentarea actelor procesuale”*, instanța de insolvență poate solicita audierea persoanelor care au fost identificate drept participanți la administrarea societății, le poate solicita asistența și concursul la efectuarea actelor de procedură.

O realizare importantă la nivelul statelor europene a fost apariția Buletinelor de insolvență, inițial în format editat, pentru ca ulterior să fie utilizat formatul electronic. Astfel de registre sunt organizate în legislațiile europene, existând inclusiv un registru european cu privire la procedurile transfrontaliere [23]. Această posibilitate nu se regăsește, din păcate, la acest moment, în legislația națională.

În legislația națională se regăsesc informațiile menționate mai sus, dar doar la nivelul soluției ori a dispozitivului pronunțat, doar acestea fiind date publicității, prin publicare în Monitorul Oficial, fără să fie evidențiate și detaliile privitoare la solicitarea de deschidere a procedurii, ori date referitoare la motivarea instanței. Mai mult, autoarea Carolina Catan sesizează în lucrarea sa faptul că, în actele de procedură emise de instanța de insolvență, contrar prevederilor art. 30 alin (4) din Legea insolvenței, nu este indicată la modul corect, procedura în care se află partea citată [3, p.153]. Articolul 7 din Legea nr. 149/2012 [7] reglementează modalitatea de publicare a hotărârilor și a încheierilor instanței în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, dar cum spuneam doar la nivel de dispozitiv ori soluție, sau după caz, dar numai din dispoziția instanței, se mai pot *“publica în ziarele locale din zonele în care debitorul își are sediul ori unde sunt concentrate sediile celor mai mulți creditori, precum și prin internet sau prin alt sistem electronic”* – fără a fi explicit reglementat acest *“alt sistem electronic”*. Instanța de insolvență va asigura menținerea Registrului public al debitorilor insolvenți, fiind afișat pe pagina sa web, măsuri care asigură

o oarecare publicitate, dar nu contribuie la transpunerea principiului celerității, cel puțin sub aspectul recunoașterii ca procedură de citare.

Principiul priorității restructurării se referă, de fapt, la tendințele europene în materie, de a susține cu prioritate acordarea unei șanse debitorilor, sau de a încerca o redresare eficientă și efectivă a afacerii, în detrimentul lichidării imediate a patrimoniului acestuia, prin faliment. Putem spune că evidențierea acestui principiu rezultă chiar din analiza scopului Legii nr. 149/2012 [7] care, chiar dacă nu acordă explicit o prioritate, se poate deduce din textul formulat în cuprinsul art. 1: “*Scopul prezentei legi este instituirea cadrului juridic privind stabilirea unei proceduri colective pentru satisfacerea creanțelor creditorilor, din contul patrimoniului debitorului ,prin aplicarea față de acesta a procedurii de restructurare sau a procedurii falimentului și prin distribuirea produsului finit*”.

Asigurarea unei proceduri eficiente, obiective și imparțiale este un alt principiu pentru a cărui reflectare în legislația națională este absolut necesară realizarea unor statistici asumate la nivel național.

Principiul ordonării creanțelor presupune asigurarea unui tratament echitabil al creditorilor, pe clase, respectiv creditorii cu același rang să fie tratați corect și echitabil; astfel, creditorii din interiorul unei clase vor beneficia de un tratament egal, iar clasele de creditori vor fi îndeplinite conform priorității reglementate de lege.

Un alt principiu este **asigurarea unui grad ridicat de transparență și predictibilitate în procedură**, organele care aplică procedura fiind obligate să respecte riguros regulile de publicitate prevăzute de lege. Implementarea acestui principiu are legătură directă cu competența materială a instanței, astfel că locul unde se află sediul social al debitorului este cel care determină competența instanței ce poate fi investită cu soluționarea unei cereri introductive.

Administrarea procedurilor de prevenire a insolvenței și de insolvență de către practicienii în insolvență dar și desfășurarea acestor proceduri sub controlul instanței de judecată competente este un alt principiu pe care îl regăsim transpus în legislația națională, desigur limitat la procedura de insolvabilitate, deoarece procedurile de prevenire a insolvabilității nu sunt reglementate în legislația noastră astfel cum am explicat deja. Un pas major, în sensul adaptării la legislația europeană a constituit-o reglementarea profesiei de lichidator prin Legea nr. 161/18.07.2014 cu privire la administratorii autorizați, intrată în vigoare la 01.01.2015 [10].

Principiul continuității instanței competente sau a *judecătorului sindic* [20, p. 34] cum este numit în legislațiile europene judecătorul specializat pentru cauzele de insolvență.

Potrivit prevederilor art. 8 din Legea nr. 149/2012 [7], hotărârile și încheierile instanței de insolvență pot fi supuse controlului de legalitate, respectiv pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării. Recursul, care la rândul său trebuie să fie judecat cu celeritate, în termen de 60 de zile de la înregistrarea dosarului în instanța de recurs, fără ca pe perioada judecării recursului efectele hotărârilor și a încheierilor instanței de insolvență să fie suspendate. Există totuși posibilitatea ca, la cererea motivată a recurentului, executarea acestora să fie suspendată de instanța de recurs, nicidecum din oficiu.

Alte principii precum: principiul colectivității, principiul participării active a creditorilor la procedură, care nu sunt tratate ca principii separate de anumiți autori din doctrina românească [13, pp. 74-84], fiind apreciate mai degrabă ca trăsături ale procedurii, sunt reflectate în reglementarea națională. Spre exemplu, din reglementările art. 31 din Legea nr. 149/2012 [7] desprindem faptul că cererea introductivă poate fi retrasă de către cel care a depus-o, doar până la momentul adoptării unei hotărâri oricare ar fi aceea: de intentare a procesului de insolvență sau de respingere a cererii introductive.

Al doilea capitol, *Compatibilitatea prevederilor legislative privind persoanele supuse procedurilor de insolvență cu prevederile europene și declanșarea procesului de insolvență*, este divizat în trei secțiuni, urmate de concluzii. Prima secțiune este consacrată analizei modului de aplicare a reglementărilor insolvenței din perspectiva persoanelor care pot fi supuse acestei proceduri. Astfel, sunt identificate particularități ale aplicării insolvenței față de persoanele fizice precum și față de autoritățile publice. Următoarea secțiune este dedicată organelor de conducere a debitorului insolvent, cu referire la reglementarea recentă, la nivel național, a instituției administratorului autorizat. În cea de-a treia secțiune, care precede Concluziile la acest capitol, sunt analizate condițiile de intentare a insolvenței, respectiv supraîndatorarea și incapacitatea de plată, ca insolvență vădită și respectiv insolvență iminentă.

Cu privire la tratamentul diferențiat aplicat unor creditori, spre exemplu, reglementarea unor condiții speciale pentru **creanțele bugetare** nu este conformă principiilor europene în opinia noastră, despre oricare sistem de drept am vorbi [19 p. 117- 122]. Cu toate acestea, în legislația națională, observăm că se acordă un regim preferențial creditorului bugetar. Exemplificăm în acest sens termenul preferențial de 90 de zile, față de 30 de zile - acordat celorlalte clase de creditori – art. 140 alin. 2 ultima teză, pentru declararea creanțelor ; de asemenea art. 22 (3) care precizează faptul că instanța de insolvență va restitui fără examinare cererea introductivă în toate cazurile, dacă la cerere, nu va fi anexat avizul Serviciului Fiscal de Stat aferent informării. Această informare va putea fi făcută de debitor

sau creditorii, spre a fi comunicată astfel intenția lor de a depune cererea introductivă. Astfel, Avizul Serviciului Fiscal de Stat va cuprinde sumele restante ale debitorului față de bugetul public național, din momentul sesizării sale, precum și atenționarea asupra posibilității ca organul fiscal are dreptul de a suplimenta creanța, după efectuarea controlului fiscal. Aceste privilegii, să le spunem astfel, nu fac decât să favorizeze creditorul bugetar în detrimentul celorlalți creditori, aspect contrar recomandărilor europene. Totodată, pentru respectarea recomandărilor și a principiilor europene, apreciem necesară eliminarea tratamentului preferențial față de creditorul bugetar, o soluție în acest sens fiind eliminarea art. 11 (3) din Legea insolvenței.

În analiza determinată de scopul urmărit în prezenta lucrare, remarcăm ca un pas important realizat de Republica Moldova, mai multe aspecte pozitive precum: reglementarea recentă, prin lege specială, a profesiei de administrator autorizat, inexistența eventualelor condiționări legate de o anumită valoare prag pe care creanța ar trebui să o atingă la momentul întreprinderii acțiunii. Reglementarea profesiei de administrator autorizat prin Legea nr. 161/2014 [7] a format cadrul juridic general (ca o continuitate a Legii insolvenței) pentru autorizarea, suspendarea și încetarea activității profesionale a administratorilor care trebuie să reprezinte interesele creditorilor în procedură, în condiții de independență și imparțialitate. Apreciem că existența unor instanțe specializate, sau a unor secții specializate ale instanțelor competente, ar putea avea efecte benefice și din perspectiva respectării principiului aplicării unitare a legii [16, p. 34]. Aceeași opinie a fost împărtășită și de cercetătorul din doctrina națională Gh. Macovei [12, p.82]. De aceea, este necesar ca atât practicienii în procedura insolvenței să fie persoane specializate în domeniu, cât și judecătorii care îi supraveghează și care dispun prin acte procedurale, respectiv prin decizii și hotărâri [6].

Capitolul trei, “Reglementarea procedurilor de prevenire a insolvenței și a procedurii de restructurare” cuprinde o analiză a particularităților procedurilor prealabile de prevenire a insolvenței: concordatul preventiv, mandatul ad-hoc, medierea, concilierea, fiind subliniată importanța existenței acestor reglementări inexistente la acest moment în legislația Republicii Moldova. Sunt evidențiate asemănările procedurilor prealabile cu procedura de restructurare accelerată, fără a le putea considera echivalente, sau similare, sau proceduri cu efecte sau rezultate asemănătoare. Sunt supuse analizei, de asemenea, condițiile de aplicare a procedurii de restructurare, consecințele nerealizării planului, dar și efectele neexecutării planului de restructurare. Este evident că dificultățile de natură economică au determinat nevoia de identificare a unor soluții viabile, prin intermediul cărora, starea de insolvență să poată fi prevenită ori evitată, dând astfel debitorului șansa de a-și redresa

activitatea. Astfel, acordarea unei șanse debitorului, de a parcurge o etapă de restructurare a activității sale, la un moment incipient, când problemele financiare încă nu sunt accentuate, putem spune că este reglementată în legislația națională la un nivel satisfăcător. Cu toate acestea, nu putem spune că sunt reglementate proceduri prealabile, așa cum regăsim în legislația statelor europene, proceduri precum concordatul preventiv sau mandatul ad-hoc ori concilierea. Procedurile prealabile au ca însușire primară faptul că se derulează înaintea îndeplinirii condițiilor de insolabilitate, fiind menite să prevină sau să reducă posibilitatea ca debitorul să ajungă în această stare de drept, de insolabilitate. De asemenea, parcurgerea unor etape prealabile, nu exclude posibilitatea ca ulterior, în caz de eșec a procedurii prealabile, debitorul să poată recurge la o procedură de insolabilitate propriu-zisă. De aceea, chiar dacă există asemănări cu procedura de restructurare accelerată, considerăm că aceasta nu ține loc de procedură prealabilă insolabilității, necesitatea reglementării procedurilor prealabile în legislația națională nefiind astfel înlăturată.

Chiar dacă elementele din legea cadru asigură debitorului posibilitatea de a se redresa printr-o procedură judiciară, apreciem că, pentru o armonizare optimă cu prevederile din statele europene, este necesară completarea reglementărilor actuale referitoare la scopul procedurii de insolabilitate - art. 1 alin. 2 din Legea nr. 149/2012 [7], cu acela de susținere a redresării debitorului, prioritar scopului declarat – acela de achitare a creanțelor creditorilor.

În capitolul patru *Compatibilitatea procedurii judiciare de faliment a debitorului cu reglementările europene* este analizată procedura falimentului și particularitățile falimentului simplificat. Sunt de asemenea analizate cerințele pentru determinarea masei active (debitoare) și pentru determinarea masei pasive (credale) a debitorului în insolabilitate, urmată de valorificarea masei debitoare, care va fi finalizată odată cu efectuarea distribuirilor către creditorii. După stingerea creanțelor, închiderea procedurii falimentului reprezintă momentul final al întregului proces de insolabilitate, atunci când acesta nu revine în activitate prin procedura restructurării, toate acestea fiind analizate în concordanță cu scopul cercetării – acela de evidențiere a compatibilității reglementărilor naționale cu reglementările europene în materie. Este analizată din aceeași perspectivă, reglementarea răspunderii persoanelor care se dovedesc culpabile pentru starea de insolabilitate a debitorului. Sunt evidențiate avantajele extinderii aplicabilității normelor referitoare la faliment și la categoria debitorilor persoane fizice - consumatori.

Cu privire la persoanele fizice, Recomandările CE din 2011 [21] au devenit o referință, un model pentru bunele practici în materia insolvenței. Revizuirea Regulamentului aplicabil procedurilor cu element de extraneitate, respectiv a procedurilor transfrontaliere, vin

și ele să completeze cadrul modern al legislației europene referitoare la insolvență. Chiar și așa, procesul de reformare al legislației referitoare la insolvabilitate nu se poate considera încheiat în sistemul național de drept, fiind desigur necesară continuarea acestuia pe baza studiilor comparative ale legislațiilor naționale din statele membre ale Uniunii Europene. Cu certitudine că aceste reforme nu pot avea alt scop decât pe acela de a configura, în final, reglementări eficiente, care să permită îndeplinirea obiectivelor Comisiei Economice: crearea unui climat economic corespunzător, atragerea investițiilor, și nu în ultimul rând, creșterea economică.

A fost evidențiată lipsa prevederilor referitoare la falimentul aplicabil debitorului persoanei fizice consumator, care parcurge procedura de insolvență, dar nu are șanse de redresare, sau nu are șansa de a redeveni, în perioada următoare de maxim 12 luni, suficient de solvabil pentru a putea achita obligațiile exigibile. Probabilitatea rezonabilă de redobândire a solvabilității se apreciază în legislațiile europene prin cumularea tuturor obligațiilor comparativ cu veniturile debitorului, realizate sau estimat a fi realizate, raportat la nivelul de pregătire profesională, la experiența sa, la bunurile urmăribile deținute de acesta. Este un aspect nou, fără istoric în privința reglementării, dar la fel au stat lucrurile și în România, unde conceptul de insolvență a persoanei fizice nu dispune de un traseu istoric, fiind explicat acest lucru prin *“absența (până în prezent cel puțin) a preocupărilor de sistematizare în această direcție”* [5, p.10].

Legea nr. 151/2015 privind procedura insolvenței persoanelor fizice în România [11], trebuia să intre în vigoare la 26 decembrie, dar a fost apoi amânată cu un an, respectiv până la 31 decembrie 2016 [14]. Este esențială reglementarea optimă a procedurii aplicabile și persoanei fizice consumator, prin lege specială, în opinia noastră, nu prin completarea Legii nr. 149/2012 [7]. În argumentarea acestei opinii vine exemplul reglementării din România, reglementare în care, chiar dinainte de intrarea sa în vigoare - prorogată un an, au fost remarcate anumite neajunsuri precum: (i) stoparea curgerii accesoriilor: penalități și dobânzi (ii) suspendarea procedurilor de executare silită începute (iii) declanșarea scadenței anticipate, respectiv toate creanțele devin imediat lichide și exigibile (iv) întreruperea efectelor pe care le au actele unilaterale ale debitorului (mandate/împuterniciri). Cel puțin sub acest aspect, reglementările din Legea nr. 149/2012 [7] nu pot diferenția procedura aplicabilă unor categorii de debitori, incluzând cu totul alte reglementări care s-ar preta persoanei fizice consumator.

Concluziile generale includ recomandările finale și reprezintă partea finală care poate fi luată în considerare la elaborarea propunerilor de modificare a Legii insolvabilității

[7], la elaborarea și perfectarea curriculumelor de studii, notelor de curs și a manualelor la disciplina Drept al afacerilor. Legislațiile europene au preluat și este recomandat ca legea națională să preia de asemenea într-o viitoare modificare, recomandările de la nivel internațional în materie de insolvabilitate, recomandările Băncii Mondiale pentru sisteme asemănătoare de drept, Recomandările Comisiei Europene și Ghidul Legislativ UNCITRAL în materie de insolvență [22]. Cercetarea atentă a cadrului normativ național dar și al statelor europene privind reglementarea insolvabilității a determinat necesitatea evidențierii unor contradicții sau reglementări nepotrivite, perfectibile, pentru îmbunătățirea prevederilor legale menite să asigure instrumente viabile la dispoziția mediului de afaceri.

Concluzii generale și recomandări.

Procedura de insolvabilitate este o instituție pluridisciplinară, care reunește noțiuni de drept civil, comercial, de procedură civilă, de drept financiar, de dreptul muncii precum și din alte ramuri de drept. De aceea, modificarea prevederilor dintr-o ramură de drept incidentă în materia insolvabilității presupune adaptarea reglementării acestei instituții, ceea ce confirmă caracterul dinamic al acesteia. În ultimii ani, la nivel național, a fost reglementată profesia de administrator autorizat, ceea ce presupune o adaptare, încă nerealizată pe deplin, a modului actual de reglementare a instituției supuse cercetării.

Legislațiile naționale ale diferitelor state participante la raporturile comerciale europene sunt nevoite să își adapteze propria legislație, astfel încât să corespundă noilor situații de fapt, desigur la nivel de principii generale, menținând și particularitățile ori specificul contextului național în care se derulează acele relații economice. Cu certitudine că, reglementările referitoare la insolvabilitate, precum și specificul relațiilor economice, vor presupune întotdeauna diferențe, de la stat la stat, diferențieri care se vor evidenția și la nivelul eficienței aplicării acestor prevederi. În mod cert, armonizarea legislativă este necesară cum spuneam, cel puțin la nivel de principii, spre a facilita relațiile comerciale internaționale dintre participanți.

Sunt și **principii europene** care nu sunt reflectate în cuprinsul Legii nr. 149/2012 [7], și care ar trebui într-o viitoare reglementare să fie cuprinse, precum: (i) reglementarea **procedurilor prealabile sau de prevenire a insolvabilității**, în scopul reflectării **principiului susținerii redresării debitorului**. Promovarea redresării întreprinderilor este una dintre măsurile identificate de Uniunea Europeană pentru ieșirea din criză; (ii) **reflectarea principiului predictibilității sau al transparenței**. Asigurarea transparenței se poate realiza prin introducerea unui **mecanism de publicitate** similar buletinelor din statele

europene, oferind spre exemplificare Buletinului Procedurilor de Insolvență existent în România.

În legislația națională publicitatea este în prezent restrânsă la nivelul soluției ori a dispozitivului pronunțat, fiind prezentate în Monitorul Oficial, fie pe paginile web ale instanțelor, fără să fie evidențiate detaliile privitoare la solicitarea de deschidere a procedurii, la motivarea instanței, care ar putea servi totodată ca instrument de aplicare unitară a prevederilor legale. Nu se realizează astfel posibilitatea de citare prin această modalitate, și nici publicitatea actelor subsecvente, sau comunicarea acestora către participanții din procedură, cum ar fi spre exemplu comunicarea proceselor verbale și a deciziilor luate de adunarea creditorilor. (în *Réglementation de la procédure collective dans les systèmes internationaux des droit* “, Conferința științifică internațională „*Perspectivile și problemele integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației*” - Universitatea de Stat Bogdan Petriceicu Hașdeu, Cahul, Republica Moldova, 5 iunie 2015, p.53-57)

Este evidențiată lipsa reglementărilor din legislația națională referitoare la **insolvabilitatea persoanei fizice**, fără a avea calitate de întreprinzător, înregistrat potrivit prevederilor legale.

În aceeași ordine de idei, la fel, cu efecte asupra consolidării cadrului legal al insolvabilității, accentuăm necesitatea îmbunătățirii modului de reglementare a **Grupurilor de interes economic**. Elaborarea actelor legislative privitoare la cazurile de insolvabilitate transfrontalieră, vor conduce la o consolidare a cadrului normativ în general, și a instituției insolvabilității în special. (în *Insolvabilitatea - reglementarea procedurii în sistemele internaționale de drept*”, *Revista Moldovenească de Drept Internațional și Relații Internaționale*, nr. 2 (36) – 2015, p.70 – 76).

De asemenea, ar fi utilă pe viitor legiferarea chiar separată a **insolvabilității unităților administrativ teritoriale**, o procedură mai degrabă administrativă, dar pusă sub controlul instanței de judecată.

Cu privire la competența materială, considerăm că o specializare a judecătorilor poate fi privită ca un imperativ al timpului, deoarece justițiabilii își doresc ca litigiile lor să fie soluționate cu celeritate și profesionalism, pentru obținerea unei aplicări unitare a prevederilor legale, limitând astfel riscul de erori judiciare. Organizarea în secții speciale a judecătorilor ar putea contribui la îmbunătățirea actului de justiție în domeniul insolvabilității. Putem aprecia astfel că sistemul juridic național nu este pe deplin consolidat, existând obstacole în derularea fluidă a procedurii juridice, faptul că evitarea insolvabilității prin menținerea artificială a firmelor în mediul de afaceri este rezultatul unei politici permissive slabe, care poate conduce la lipsa de disciplină fiscală. Existența unei instanțe specializate nu poate fi decât un avantaj,

deoarece aceasta ar putea asigura adoptarea unor măsuri cât mai eficiente în practică, într-un timp cât mai scurt, indiferent dacă discutăm despre soluționarea pe fond sau în calea de atac a cauzei, necesitatea specializării instanței fiind evidentă și dezirabilă. (în *Necesitatea specializării instanțelor competente în materie de insolabilitate* - Revista Națională de Drept, Chișinău, nr. 12 (170), Decembrie 2014, p. 32 – 35).

Cu privire la **competența teritorială** apreciem justificată reglementarea competenței de la sediul pe care debitorul l-a avut pentru o perioadă determinată, anterior deschiderii procedurii, ceea ce ar putea genera cheltuieli sporite creditorilor, dacă aceștia ar fi nevoiți să se deplaseze la altă instanță. O soluție în acest sens poate fi reglementarea competenței materiale a instanțelor în circumscripția cărora debitorii și-au avut sediul social cel puțin 6 luni anterior datei sesizării acestora.

O precizare extrem de importantă a legiuitorului este aceea că la constatarea insolabilității debitorului nu se ia în calcul valoarea creanțelor constituite din penalități ori accesoriile care reprezintă sumele pretinse cu titlu de sancțiuni financiare, aferente neexecutării obligațiilor principale, precum nu se iau în considerare nici obligațiile față de asociații, membrii, acționarii debitorului. (în “*Situation of the budgetary creditor in the insolvency procedure*”, *Univers Strategic, Bucuresti, nr. 4 (24) octombrie – decembrie 2015, p. 117- 122*).

Totodată este pe deplin justificată **necesitatea realizării unor statistici** asumate la nivel național, pentru a evalua și a determina modificările necesare îmbunătățirii cadrului legal. Este dificil de concluzionat sau de măsurat indicatorul așa cum este reflectat în practica locală, statisticile la acest moment nefiind actualizate sau transparent comunicate, către beneficiarii procedurii sau către mediul de afaceri.

Reglementarea procedurilor de prevenire a insolabilității, ca recomandare argumentată, sub oricare dintre variantele enumerate, fie în cuprinsul legii cadru, fie prin acte normative distincte. (în *Procedurile prealabile procedurii de insolvență prevăzute de legislația europeană, Univers Strategic - Bucuresti, nr. 2 (18), aprilie – iunie p. 65 – 75*).

Problema științifică soluționată o reprezintă determinarea modului de reflectare a principiilor europene în materie, în noua Lege a insolabilității, precum și identificarea neajunsurilor legislative și mijloacele oferite debitorilor cu dificultăți financiare pentru a susține eventuala redresare a lor sau după caz, satisfacerea creanțelor creditorilor în cât mai mare măsură, spre respectarea deplină a obiectivului procedurii de insolabilitate. Toate acestea au condus la clarificarea gradului de compatibilitate a legii naționale cu reglementările

europene, astfel cum sunt reflectate și în alte sisteme de drept ale statelor europene. Soluționarea problemei științifice va permite determinarea clară a modului de reflectare a principiilor europene, a reglementării insolvabilității în ansamblul său, care, pentru o bună integrare și armonizare legislativă, trebuie să demonstreze un grad ridicat de compatibilitate. Analizând modul de reglementare al instituției insolvabilității prin raportare la regulile europene, principiile și direcțiile de reglementare recomandate, a fost identificat gradul de compatibilitate, nivelul de reflectare a principiilor europene în reglementarea fiecăreia dintre etapele insolvabilității, caracteristicile procedurii, importanța completării cadrului de reglementare cu dispoziții legislative noi. Optimizarea reglementărilor conform trendului european reprezintă o necesitate, pe care o reclamă actualele condiții socio - economice în contextul globalizării și a perspectivei de aderare la piața europeană. Cu privire la evoluția numărului de dosare de insolvabilitate la nivel european aflate pe rolul instanțelor competente, observăm o tendință descrescătoare a lor, reducere care se datorează și modului de reglementare a instituției supusă cercetării.

Analizând modul de reglementare dar și punerea în aplicare a prevederilor referitoare la insolvabilitate, am sintetizat o serie de *propuneri de lege ferenda*, care pot fi avute în vedere în procesul de legiferare viitor, pentru optimizarea legislației în materie de insolvabilitate :

1. Completarea scopului Legii nr. 149/2012 [7] cu susținerea în principal a posibilității de restructurare a debitorilor, iar dacă aceasta nu este posibilă, să se recurgă la lichidare. Acest lucru este realizabil prin adăugarea la **art. 1 alin. 1** din Legea nr. 149/2012 cu privire la insolvabilitate, a sintagmei “*pentru acordarea unei șanse de redresare debitorului*”.
2. Completarea **art. 23** din Legea nr. 149/2012 cu următorul alineat: **Art. 23 (7)** “*Durata maximă a perioadei de observație este de 12 luni, calculate de la data deschiderii procedurii*”.
3. Completarea **art. 107 (1) și (3)** din Legea nr. 149/2012 cu sintagma “*prin intermediul executorului judecătoresc*”;
4. Completarea **art. 115 lit. b)** din Legea nr. 149/2012 cu sintagma (...) “*participanții care dețin calitatea de a depune un plan*”;
5. **Art. 115 lit. d)** din Legea nr. 149/2012 cu privire la insolvabilitate, va avea următorul conținut: d) *obligațiile de plată și celelalte sarcini asumate nu sunt îndeplinite în condițiile stipulate în planul confirmat sau în urma activității debitorului desfășurată pe parcursul restructurării se înregistrează obligații de plată neachitate de cel puțin 60 de zile peste scadență.*

6. Eliminarea ultimei teze a punctului **(15) al art. 117**, din Legea nr. 149/2012, care are următorul conținut: *(15) În perioada lichidării masei debitoare, lichidatorul poate valorifica bunurile în bază de concurs, prin transferul lor în gestiune, arendă, locațiune, uzufruct, administrare fiduciară și sub alte forme de transmitere a drepturilor de folosință și/sau de posesiune asupra lor.*
7. Completarea prevederilor **art. 188 cu lit. b)**¹ din Legea nr. 149/2012 : “*Creditorii pot cere administratorului insolvabilității, depunerea unui plan de restructurare*”.
8. Punerea în acord a termenelor prevederilor **art. 221 (3)** cu cele de la **art. 220 (4) c) și d)**, prin modificarea momentului de la care începe să curgă termenul pentru adunarea de vot a planului. Acesta curge “*de la momentul soluționării contestațiilor*” și nu “*din momentul expirării termenului de validare a creanțelor*”.
9. Eliminarea excepției prevăzute la **art. 254 alin. (3)** din Legea nr. 149/2012 dată fiind apariția actului normativ care reglementează profesia administratorului autorizat prin Legea nr. 161/18.07.2014 [10].
10. Se elimină art. 140 (2) ultima teză, art. 209 (2) ultima teză “*dacă planul nu stabilește altfel*”, precum și eliminarea art. 217 (2), și art. 22 (3).

Neconcordanțele de ordin terminologic din Legea nr. 149/2012, se impun de asemenea a fi rectificate :

1. Legiuitorul asimilează noțiunii de “intentare” sensul de deschidere efectivă a procedurii, ca urmare a pronunțării instanței, însă, în sens etimologic, (intentare – **verb tranzitiv – reprezintă a introduce**, a porni o acțiune juridică), care nu este obligatoriu să fie admisă – provenind din limba franceză - verbul *intenter*. Probabil formularea – deschiderea procedurii ar fi mai clară și ar lipsi de echivoc orice altă interpretare, “deschiderea” presupunând admiterea acțiunii intentate, depuse spre soluționare. Astfel se recomandă înlocuirea termenului “intentare” cu “deschidere” în întregul cuprins al Legii nr. 149/2012.
2. Prevederile din cuprinsul art. 29 (8) pun o mare problema la determinarea masei pasive, creanțele fiind posibil de contestat după întocmirea tabelului preliminar, înainte de definitivarea sau întocmirea unui tabel definitiv. În actuala reglementare, art 29 alin. (8) prevede: “*Creanțele incluse în tabelul preliminar nu se contestă. (...)*, sintagmă care trebuie înlocuită cu “*Creanțele incluse în tabelul definitiv (...)*”.
3. Eliminarea posibilității de a confunda debitorul cu organele sale de conducere, exprimarea din art. 25 (2) “*creditorii pot cere ridicarea dreptului de administrare a afacerii al debitorului*”, înlocuind cu “*creditorii pot cere ridicarea dreptului de administrare al*

administratorului statutar”, debitorul fiind tocmai persoana juridică în procedura de insolvență, nicidecum administratorul statutar.

4. Se elimină din cuprinsul prevederilor art. 117 (13) sintagma “*administratorul insolvenței*”. Administratorul procedurii nu poate avea atribuții în etapa de lichidare, cu atât mai mult cu cât valorificarea se referă exclusiv la procedura falimentului.

Avantajele elaborărilor propuse constau în analiza modului de adaptare a cadrului legal referitor la instituția insolvenței, la recomandările, principiile și reglementările europene. Propunerile formulate pot contribui la crearea unui cadru legal optim referitor la insolvență, în actualul context economic marcat de o criză globală care face ca instituția insolvenței să fie extrem de actuală. Este foarte important ca modificările legislative ulterioare să țină cont de modalitatea de reglementare a instituției insolvenței în statele cu o economie de piață avansată, dar și de avantajele pe care le pot aduce astfel de reglementări, precum și de jurisprudența recomandabilă care, de-a lungul aplicării Legii nr. 149/2012 [7], va evidenția aspectele neconforme care pot împiedica buna derulare a procedurii, pentru a stabili soluții corecte, juste și echitabile.

Impactul asupra științei și culturii. Prin concluziile științifice și recomandările practice, prezenta lucrare a abordat gradul de compatibilitate a reglementărilor naționale cu reglementările europene în materia insolvenței. Sunt propuse astfel perspective noi, concepte și etape procedurale noi, aspecte care pot contribui la îmbunătățirea cadrului legal referitor la insolvență, dar și la asigurarea unui suport doctrinar pentru cercetătorii interesați de domeniul pluridisciplinar al insolvenței.

Planul cercetărilor de perspectivă include următoarele:

1. Aprofundarea investigațiilor în domeniul introducerii și aplicării unor proceduri prealabile de prevenire a insolvenței.
2. Aprofundarea investigațiilor sub aspectul categoriilor de persoane cărora li se aplică procedura insolvenței, cu precădere insolvența GIE și insolvența persoanei fizice cu calitatea de consumator.
3. Studiul practicii judiciare în scopul identificării diferențelor de interpretare a normelor legale, care ar reprezenta în fapt o încălcare a principiului aplicării unitare a prevederilor legale.
4. Elaborarea unei aplicații care să asigure publicitatea actelor de procedură, asigurarea transparenței datelor debitorilor care pot fi subiecți ai procedurii de insolvență.

Evoluția instituției insolvenței se materializează prin actualizarea cadrului juridic, îmbunătățirea transparenței, introducerea unor proceduri pentru prevenirea insolvenței, care să fie la îndemâna întreprinzătorilor, încurajarea rezolvării amiabile, îmbunătățirea tehnicilor de identificare a dificultăților financiare, reflectarea deplină a principiilor europene recomandate, prin reglementări compatibile cu principiile și normele europene.

BIBLIOGRAFIE

1. Acordul de asociere al Republicii Moldova la Uniunea Europeană, Monitorul Oficial nr. 185 – 199 / 18.07.2014, 1812 p.
2. Bufan R., s.a., Tratat practic de insolvență, Editura Hamangiu, București 2014, 1093 p.
3. Catan C., Insolvabilitatea în dreptul fiscal, Chișinău 2015, 167 p.
4. Codul civil al Republicii Moldova, nr.1107 din 06.06.2002, Monitorul Oficial nr.82 - 86/661 din 22.06.2002.
5. Deteșan D. - Tratatul juridic al supraîndatorării consumatorului. Procedura insolvenței persoanei fizice, Teza de doctorat, Universitatea de Vest din Timișoara, Facultatea de drept, 2015, 275 p.
6. Grosaru M., Judecătorul sindic- Doctrină, jurisprudență, comentarii, Universul Juridic 2013, București, 536 p.
7. Legea insolvenței nr. 149 din 2012, publicată în Monitorul Oficial nr. 193-197, intrată în vigoare la 13.03.2013.
8. Legea privind procedura insolvenței nr. 85/2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 359 din 21 aprilie 2006, abrogată.
9. Legea cu privire la procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, nr. 85/2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 466 din 25.06.2014.
10. Legea privind administratorii autorizați, nr. 161/18.07.2014, Monitorul Oficial nr. 293-296 din 03.10.2014.
11. Legea privind procedura insolvenței persoanelor fizice, nr. 151/2015, Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 464 din 26 iunie 2015.
12. Macovei Gh., Procedura de declarare a insolvenței, teza de doctorat, 196 p., Chișinău 2016, sursa: http://www.cnaa.md/files/theses/2016/24938/gheorghe_macovei_thesis.pdf, (vizitat la 28.08.2016).
13. Nász Csaba B. - Declanșarea procedurii insolvenței, Ed Hamangiu, București 2014, 488 p.
14. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 61/2015 pentru prorogarea termenului de intrare în vigoare a Legii nr. 151/2014 privind insolvența persoanelor fizice, Monitorul Oficial al României nr. 962 din 24 decembrie 2014.
15. Regulamentul CE nr.1346/2000, Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 160/1 din 20.05.2000.
16. Roșca N., Ilana A., Necesitatea specializării instanțelor competente în materie de insolvență, Revista Națională de Drept, Chișinău, nr. 12 (170), Decembrie 2014, 89 p.

17. Roșca N., Legea insolvenței Republicii Moldova. Calea spre perfecțiune, Comunicările științifice prezentate în Conferința organizată cu prilejul aniversării a 55 de ani de la fondarea Facultății de Drept a Universității de Stat Moldova, Chișinău 2014, 115 p.
18. Roșca N., Instituția falimentului în legislația Republicii Moldova, Centrul de studiere și propagare a dreptului privat, Chișinău 2001, 172 p.
19. Șargu Lilia, Ilana Ana, Situation of the budgetary creditor in the insolvency procedure, Univers Strategic nr. 4 (24) octombrie – decembrie 2015, 313 p.
20. Turcu I., Botină M., Dreptul afacerilor întreprinderii, Vol. I, Editura C.H. Beck, București 2013, 443 p.
21. Recomandarile CE (vizitat la 20.05.2015)
<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A7-2011-0355+0+DOC+XML+V0//RO;>
22. Legislative Guide on Insolvency Law UNCITRAL, United Nation Publication, New York 2005, 400 p.
23. Registre de insolvență interconectate (vizitat la 22.08.2015).
[https://e-justice.europa.eu/content_interconnected_insolvency_registers_search-246-ro.do;](https://e-justice.europa.eu/content_interconnected_insolvency_registers_search-246-ro.do)
24. The World Bank-2011 Principles for Effective Insolvency and Creditor/Debtor Regimes, The World Bank 2011, 38 p.

PUBLICAȚII LA TEMA TEZEI

1. Ilana Ana, Procedurile prealabile procedurii de insolvență prevăzute de legislația europeană, Univers Strategic - nr. 2 (18), aprilie – iunie 2014;
<http://iss.ucdc.ro/revista.html>, p. 65 – 75; 0,8 c.a.
2. Șargu Lilia, Ilana Ana, Situation of the budgetary creditor in the insolvency procedure, Revista Univers Strategic, Bucuresti, nr. 4 (24) octombrie – decembrie 2015,
<http://iss.ucdc.ro/revista.html>, p. 117- 122; 0,3 c.a.
3. Ilana Ana, Insolvențabilitatea - reglementarea procedurii în sistemele internaționale de drept, Revista Moldovenească de Drept Internațional și Relații Internaționale, nr. 2 (36) – 2015, <http://rmdiri.md/wp-content/uploads/2015/01/RMDIRI-2015-Nr.-22.pdf>, 2015, p. 70 – 76; 0,7 c.a.
4. Ilana Ana, Încetarea procesului de insolvențabilitate. Elemente de drept comparat, Revista Națională de Drept, Chișinău, nr. 4 (162), aprilie 2014, p. 88 - 93, 1 c.a.

5. Roșca Nicolae, Ilana Ana, Necesitatea specializării instanțelor competente în materie de insolvențabilitate, Revista Națională de Drept, Chișinău, nr. 12 (170), Decembrie 2014, p. 32 – 35; 0,3 c.a.
6. Ilana Ana, Concordatul preventiv, o procedură de prevenire a insolvenței reglementată în legislațiile europene, Revista Națională de Drept, Chișinău, nr. 12 (182), Decembrie 2015, p. 83-87; 0,7 c.a.
7. Ilana Ana, Proceduri prealabile declanșării insolvenței, preluată în Broșura Conferinței, La Conferința științifică internațională - Integrare prin cercetare și inovare, Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău, 25-26 septembrie 2012, p.174-177; 0,8 c.a.
8. Ilana Ana, Efectele deschiderii procedurii insolvențabilității asupra contractelor debitorului aflat în insolvențabilitate, preluată în Broșura Conferinței, la Conferința științifică internațională Integrare prin cercetare și inovare, Chișinău, 10-11 noiembrie 2014, p.51-53; 0,6 c.a.
9. Ilana Ana, Limitele și limitările restructurării în lumina legii insolvențabilității, la Conferința științifică internațională dedicată aniversării a 55 de ani de la fondarea Facultății de Drept a Universității de Stat din Moldova, Legea Insolvențabilității - de la teorie la practică, 10 octombrie 2014, publicată în Broșura Conferinței, p. 77 – 86; 1 c.a.
10. Ilana Ana, Liability of the management bodies of the debtor insolvency, Conferința Internațională - Un deceniu de realizări și experiență a parteneriatului și cooperării Republicii Moldova cu Comunitățile Europene și Statelor membre, p.69-75; 0,7 c.a.
11. Ilana Ana, Aspecte de drept comparat privind creditorii în procedura insolvențabilității Conferința Internațională, Un deceniu de realizări și experiență a parteneriatului și cooperării Republicii Moldova cu Comunitățile Europene și Statelor membre, p. 84 - 88; 0,6 c.a.
12. Ilana Ana, Cauțiunea – o piedică în fața deschiderii procedurii insolvenței, Conferința Internațională - Un deceniu de realizări și experiență a parteneriatului și cooperării Republicii Moldova cu Comunitățile Europene și Statelor membre, p. 89-93; 0,5 c.a.
13. Ilana Ana, Réglementation de la procédure collective dans les systèmes internationaux des droit, Conferința științifică internațională - Perspectivele și problemele integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației - Universitatea de Stat Bogdan Petriceicu Hașdeu, Cahul, Republica Moldova, 5 iunie 2015, p.53-5; 0,6 c.a.
14. Ilana Ana, Concordatul preventiv. Stigmat sau oportunitate, În Simpozionul Internațional Uniunea Științelor, ediția a VI a Universitatea Al.I.Cuza Iași în

- parteneriat cu Universitatea de Stat din Moldova și USPEE Constantin Stere Moldova, **Lucrare premiata cu premiul al II - lea**, 6 septembrie 2015, Iași, p. 59; 0,3 c.a.
15. Ilana Ana, Reglementări comparative privind falimentul agențiilor de turism, Conferința națională cu participare internațională Turismul și dezvoltarea societății, Universitatea de Studii Europene din Moldova, Facultatea de Științe Economice, **Lucrare premiata cu Trofeul de excelență Vasile Pogor**, 25-26 septembrie 2015, p. 16-19; 0,3 c.a.
 16. Reglementarea falimentului personal – un deziderat actual, Le règlement de la faillite personnelle – une exigence d'actualité, în Univers Strategic nr. 29, ianuarie- martie 2017, p.210 - 213, 0.2 c.a.
 17. Olesea Plotnic, Ana Ilana, Etapa decisivă pentru debitorul aflat în procedura de insolabilitate, în Legea și Viata, Nr. (3) 2017, pag. 28 - 31, 0,25 c.a.
 18. Ilana Ana, Șargu Lilia, CERTIFICAT DE INOVATOR, Metoda prelabilă de negociere a debitorului în dificultate financiară cu creditorii săi, Nr. 3 / 19.01.2016.
 19. Rotaru Elena Mădălina, Ilana Ana, Insolvență și insolabilitate – Jurisprudență comentată; 508 p., 25 c.a.
 20. Lilia Șargu, Ilana Ana - Drept fiscal. Teste grilă și practică judiciară, aprobat de catedra de Drept public și de Comisia Metodico-Științifice a Facultății Economie Generală și Drept din cadrul Universitatii de Studii Europene din Moldova, Chișinău 2016.
 21. Alexandru Armeanic, Lilia Șargu, Ana Ilana, Drept fiscal. Suport didactic, Ciclul I (Licență) – Editura ASEM, aprobat pentru editare la ședința Catedrei Drept Public și la Comisia Metodico-Științifice a Facultății Economie Generală și Drept, din cadrul Universitatii de Studii Europene din Moldova Chișinău 2016.
 22. Ana Ilana, Gheorghe Avornic, 150 Teste grile privind legislația insolabilității în Republica Moldova, Editura Lira, 76 p., Chișinău 2016.

ADNOTARE

Iana Ana, “Compatibilitatea instituției insolvenței din Republica Moldova cu reglementările Uniunii Europene”, teză de doctor în drept la specialitatea 553.02 - Dreptul afacerilor, Chișinău 2017.

Teza cuprinde: Introducere, 4 capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografia din 155 titluri, 147 pagini text de bază. Rezultatele obținute sunt publicate în 16 lucrări științifice.

Cuvinte cheie: concordat preventiv, creditor, debitor, insolvență, faliment, insolvență, restructurare.

Domeniul de studiu și obiectivele tezei: Lucrarea ține de domeniul Dreptului afacerilor, fiind analizată legislația națională cu privire la insolvență prin raportare la normele europene, la dreptul comparativ, cu relevarea reglementărilor specifice fiecărei etape de procedură din întregul proces de insolvență.

Scopul tezei de doctorat: realizarea unei cercetări științifice complexe și aprofundate a reglementării instituției insolvenței prin comparare cu legislația europeană, spre evidențierea gradului de compatibilitate cu prevederile europene, evidențierea reglementărilor lacunare sau contradictorii, identificarea imperfecțiunilor textului de lege și reliefarea unor propuneri de lege ferenda.

Obiectivele tezei: Obiectivele principale constau în identificarea elementelor compatibile, precum și determinarea incompatibilităților care se regăsesc în reglementarea națională prin raportare la reglementarea europeană, examinarea practicii judiciare, elaborarea recomandărilor de modificare a legislației actuale cu privire la insolvență.

Noutatea și originalitatea științifică: Elementul inovator al prezentei lucrări constă în realizarea unei cercetări temeinice a legislației naționale referitoare la insolvență, ca o concluzie a unei cercetări interdisciplinare, și este totodată printre primele cercetări științifice aprofundate cu privire la insolvență dar și prima analiză a reglementărilor insolvenței prin raportare la normele și principiile europene;

Problema științifică de soluționat constă în cercetarea modului de reflectare în noua Lege a insolvenței a principiilor europene în materie, precum și a mijloacelor oferite debitorilor cu dificultăți financiare, spre respectarea deplină a obiectivului procedurii de insolvență, fapt care a condus la clarificarea gradului de compatibilitate a legii naționale cu reglementările europene, astfel cum sunt reflectate și în alte sisteme de drept ale statelor europene, spre o adaptare optimă a legislației naționale la cerințele europene.

ANNOTATION

Ilana Ana, “Compatibility of the insolvency institution in the Republic of Moldova with the European Union Regulation”, doctoral Law thesis, specialization 553.02 - Business Law, Chişinău 2017.

The thesis comprises: Introduction, 4 chapter, general conclusions and recommendations, bibliography consisting of 155 titles, 140 pages of basic text. The results obtained are published in 16 scientific papers.

Key words: composition, creditor, debtor, insolvency, bankruptcy, simplified bankruptcy, insolvency, restructuring, suspension of payments.

Object of study and objectives of the thesis: The paper refers to Business Law, analyzing the national legislation concerning the insolvency against the European regulations, to the comparative law, bringing forward the specific regulations for each procedural step in the entire insolvency process.

Purpose of the doctoral thesis: carrying out thorough scientific research concerning the regulation of the insolvency procedure, as compared to the European legislation, outlining the regulation gaps and contradictions, identifying the imperfections of the legislative text and making proposals for *lex ferenda*.

Objective of the thesis: The main objectives consist in identifying the compatible elements, establishing the incompatibilities in the national regulations against the European norms, examining the compared law and judicial practice, making recommendations for the amendment of the regulations in force.

Scientific novelty and originality: The innovative element of this paper is a thorough research of the legislation concerning the insolvency, as a goal of an interdisciplinary research, being at the same time the first in-depth scientific research on the analysis of the insolvency regulations, against the European norms;

Scientific issues clarified: the paper is a complex study of the insolvency as compared to the European law, identifying the means provided by the current national regulations for the purpose of the harmonization with the European norms, making *lex ferenda* proposals in the field of research of the thesis.

Аннотация

Илана Ана “Совместимость между порядком учреждения неплатежеспособности в Республике Молдова с законодательно-нормативными требованиями Европейского Союза”, докторская диссертация по праву, 553.02 - Специальность Частное право (Предпринимательское право), Кишинев, 2017

Содержание диссертации: Введение, 4 главы, заключение и рекомендации, библиография 155 заголовки, 140 страницы текста. Полученные результаты опубликованы в 16 научных работах.

Ключевые слова: компромиссное соглашение, кредитор, должник, неплатежеспособность, банкротство, упрощенное банкротство, реорганизация, прекращение платежей.

Объект исследования и цели диссертации: Работа относится к области Предпринимательского права и направлена на сравнительный анализ национального законодательства о порядке учреждения неплатежеспособности со ссылкой на европейские правовые нормы, с выявлением правил и конкретных процессуальных шагов по установлению состояния неплатежеспособности, подчеркивая неполные или противоречивые положения и выявление недостатков правового текста с изложением возможности формулирования предложений *lex ferenda*.

Цель диссертации: Реализация комплексного и тщательного научного исследования нормативных положений, регламентирующих порядок учреждения неплатежеспособности путем сравнения с европейским законодательством, подчеркивание проблемных или противоречивых положений, выявление несовершенства правового текста и изложение предложений *lex ferenda*.

Задачи диссертации: Основные задачи - выявление совместимых элементов, определение установленных несовместимостей в содержании национальных нормативных положений с европейскими нормами, изучение сравнительного правоведения и судебной практики, разработка рекомендаций по изменению действующих правовых норм.

Научная новизна и оригинальность: Инновационный элемент данной работы состоит в достижении тщательного исследования законодательства о неплатежеспособности, как целенаправленное междисциплинарное исследование и в то же время работа является первым углубленным научным исследованием в отношении анализа правил несостоятельности со ссылкой на европейские правовые нормы;

Решенные научные вопросы: Данная работа представляет собой комплексное исследование порядка учреждения неплатежеспособности в сравнении с европейским законодательством, определение средств, предоставляемых действующим национальным законодательством, с целью их адаптирования к европейским нормам, теоретическая и практическая формулировка выводов, разработка предложений *lex ferenda* в области, относящейся к предмету исследования диссертации.

Теоретическая и практическая значимость работы: Теоретическая важность работы состоит в комплексном исследовании теоретических и нормативных основ, в сравнительном правоведении, юриспруденции относительно проведения процедур по учреждению неплатежеспособности на национальном уровне в сравнении с европейскими процедурами.

ILANA ANA

**COMPATIBILITATEA INSTITUȚIEI INSOLVABILITĂȚII DIN
LEGISLAȚIA REPUBLICII MOLDOVA CU REGLEMENTĂRILE
UNIUNII EUROPENE**

PROFILUL 553 DREPT PRIVAT. SPECIALITATEA

553.02 – DREPTUL AFACERILOR

AUTOREFERATUL TEZEI DE DOCTOR ÎN DREPT

Aprobat spre tipar: 05.06.2017
Hârtie ofset. Tipar ofset.
Coli de tipar: 1,0

Formatul hîrtiei 60x84 1/16
Tiraj 50 ex.
Comanda nr. 65

**Tipografia Artpoligraf S.R.L. Chișinău,
str. Mitropolit G. Bănulescu – Bodoni, 59,
MD – 2005,**